

STANOVISKO HABILITAČNÍ KOMISE K NÁVRHU NA JMENOVÁNÍ DOCENTEM

Masarykova univerzita	
Fakulta	Pedagogická
Obor řízení	Speciální pedagogika
Uchazeč	Mgr. et Mgr. Karel ČERVENKA, Ph.D.
Pracoviště uchazeče, instituce	katedra speciální a inkluzivní pedagogiky, Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita
Habilitační práce	<i>Sud, který nemá dno? Potřeby dětí s poruchami emocí a chování očima výchovných profesionálů.</i>

Složení komise

Předseda	prof. PhDr. Marie VÍTKOVÁ, CSc. <i>katedra speciální a inkluzivní pedagogiky, Pedagogická fakulta, Masarykova univerzita</i>
Členové	prof. PaedDr. Iva STUHLÍKOVÁ, CSc. <i>katedra pedagogiky a psychologie, Pedagogická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích</i> doc. Mgr. Kateřina VITÁSKOVÁ, Ph.D. <i>Ústav speciálněpedagogických studií, Pedagogická fakulta, Univerzita Palackého v Olomouci</i> doc. PhDr. Albín ŠKOVIERA, PhD. <i>katedra věd o výchově, Filozofická fakulta, Univerzita Pardubice</i> prof. PaedDr. Vladimír LABÁTH, PhD. <i>katedra sociální práce, Pedagogická fakulta, Katolická univerzity v Ružomberku</i>

Hodnocení vědecké kvalifikace uchazeče

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D., prokázal svoji vědeckou kvalifikaci zapojením do 4 vědecko-výzkumných projektů (z toho 1x řešitel), 2 rozvojových a vzdělávacích projektů a 9 interních projektů (z toho 1x řešitel). Ve své vědecko-výzkumné činnosti sleduje relevantní témata z hlediska zúčastněných aktérů, jak dětí s problémy či poruchami emocí a chování, tak výchovných profesionálů, kteří se těmto dětem profesionálně věnují (speciální pedagogové – etopedi, učitelé, vychovatelé). Jeho výchozím zájmem je hledání odpovědi na otázku, jak pracovat s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, konkrétně s dětmi s poruchami chování a emocí, aby byly vytvořeny optimální podmínky pro jejich osobnostní rozvoj. Vědecko-výzkumnou činnost uchazeče lze rozdělit podle časových období a tematických oblastí do tří etap:

1. Uvedenou problematiku uchazeč zpracovával již v období studia magisterského a doktorského oboru sociologie (FSS MU). V rámci disertační práce (2009) se zaměřil na otázku vnitřní a vnější identity dětí ze školských výchovných zařízení s důrazem na

společenský kontext a na adaptační strategie těchto dětí. V letech 2004–2006 se podílel jako spoluřešitel na realizaci dvou výzkumných záměrů FSS, jejichž řešitelem byl prof. Petr Mareš, CSc. Uchazeč rozvíjel zkoumané téma ve směru problematiky identit „problémových“ dětí a se zaměřením na otázky etnizace sociálně deviantního chování dětí ze školských výchovných zařízení. Výstupem byla kapitola v knize a aktivní vystoupení na konferenci.

2. Uchazečovo směřování v rámci vědecko-výzkumné činnosti bylo ovlivněno studiem speciální pedagogiky a následně členstvím v týmu pracovníků katedry speciální a inkluzivní pedagogiky. V letech 2010–2013 se uchazeč podílel na výzkumném záměru *Speciální potřeby žáků v kontextu Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání*, jehož řešitelem byla prof. PhDr. Marie Vítková, CSc. Aktivní účast na výzkumném záměru mu umožnila prezentovat výzkumné výsledky v návazných publikacích (Červenka, 2011, 2012, Červenka, Vojtová, 2012) a na konferencích. Výzkumné aktivity spolupracujícího týmu katedry (Vojtová, Červenka, Kachlík) zejména v rámci specifického výzkumu (2012, 2013, 2015) jsou zaměřeny na tematické pole, které je vymezeno problematikou rizik a bariér v edukaci dětí s poruchami chování. Z hlediska prostředí se výzkumné aktivity týmu věnují jak přirozenému prostředí dítěte (základní škola), tak prostředí pro institucionální výchovu (střediska výchovné péče, diagnostické a výchovné ústavy, dětské domovy a dětské domovy se školou).
3. Odborná spolupráce s doc. Vojtovou byla od začátku jejich společné činnosti zaměřena na formulování konceptu informované (inkluzivní) intervence (Vojtová, Červenka, 2011, 2012, 2015, 2016). V letech 2009–2010 spolupracoval uchazeč na realizaci mezinárodního výzkumu EDUMIGROM s FSS MU (Ethnic Differences in Education and Diverging Prospects for Urban Youth in an Enlarged Europe). V roce 2011 spolupracoval s Národním ústavem pro vzdělávání v Praze na standardizaci evaluačního nástroje (dotazník Prevence problémů v chování žáků). V roce 2016 se tamtéž účastnil pracovní skupiny k tématu středisek výchovné péče. V roce 2019 se uchazeč podílel na řešení výzkumného projektu MŠMT ČR *Prevence rizikového chování u adolescentů v programech speciálního školství* v kooperaci s PhDr. Pavlou Doležalovou, Ph.D., NUDZ, Klecany. Výstupy z vědecko-výzkumné činnosti jsou prezentovány ve výzkumných monografiích autora *Zdroje a bariéry sociální inkluze dětí s poruchami chování z hlediska výchovných profesionálů* (Brno: Masarykova univerzita, 2014, 100 %) a *Sud, který nemá dno? Potřeby dětí s poruchami emocí a chování očima výchovných profesionálů* (Brno: Masarykova univerzita, 2016, 100 %, habilitační práce). Dále lze uvést výstupy na konferencích se zahraniční účastí nebo v zahraničí (11), vyžádané přednášky (12) a publikování v odborném periodiku: *Journal of Exceptional People*, (Olomouc: UPOL, 2017, 2018), *e-Pedagogium* (Olomouc, 2017), *Študie zo špeciálnej pedagogiky* (Prešov, 2018) – celkem 4 (ERIHplus) a v jiných peer-reviewed časopisech (2) a na krátkodobých zahraničních stážích (2004, 2015, 2016). Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D., obdržel v roce 2014 Cenu děkana za významný tvůrčí čin (zaměstnanci) za publikaci *Zdroje a bariéry sociální inkluze dětí s poruchami chování*. Brno: Masarykova univerzita (Autorský podíl 100 %).

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D., přispěl svou aktivní účastí na výše uvedených výzkumných projektech k šíření poznatků ze sledovaných oblastí do teorie a praxe. Jeho profesionální růst se vyvíjel od sociologického pohledu k pohledu speciálně pedagogickému, kterým dokázal obohatit zkoumanou problematiku s dětmi s poruchami emocí a chování. Osobní zkušenost etopeda prohlubuje jeho výzkumné zaměření, teoretické uchopení problematiky a promítá se v kvalitní pedagogicko-akademické činnosti. Přestože řešení poruch emocí a chování je vázáno na sociokulturní kontext, habilitant významně podpořil

svou publikační činností a aktivním vystupováním šíření získaných poznatků a zkušeností z vědecko-výzkumné činnosti směrem k odborné veřejnosti i studentům nejen doma ale i v zahraničí.

Závěr: Vědecká / umělecká kvalifikace uchazeče **odpovídá požadavkům** standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Speciální pedagogika.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D., působí na katedře speciální a inkluzivní pedagogiky na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity od roku 2010 se zaměřením na obor etopedie. Jeho pedagogická činnost je směřována na problematiku poruch chování. Participuje rovněž na výuce studentů Sociální pedagogika a volný čas v bakalářském studiu (etopedie).

Vede přednášky a semináře v prezenční a kombinované formě v

- **bakalářském studiu** (etopedie),
- **navazujícím magisterském studiu** (poradenství, diagnostika a intervence u jedinců s poruchami chování 1, 2, strategie vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami na střední škole 1, 2, poruchy chování u adolescentů, edukace žáků s poruchami chování, speciální andragogika osob se sociálně patologickými projevy, etopedie 1, 2, edukace žáků v riziku problémů/poruch chování a adiktologie),
- **doktorském studiu** (odborná orientace v oboru 1-8, příprava disertační práce 1-8, školitel od akademického roku 2019/2020) – jeden doktorand.
- konzultace v celoživotním vzdělávání se zaměřením na etopedii.

Ve své pedagogické práci využívá vedle zkušeností získaných vědeckovýzkumnou činností též zkušeností, které nasbíral v rámci 14 let působení ve speciálněpedagogické praxi (Středisko výchovné péče).

Podílí se na organizaci a zabezpečování praxe studentů etopedie prezenční i kombinované formy studia, spolupracuje se školskými zařízeními a zařízeními Ministerstva práce a sociálních věcí. Součástí pedagogické činnosti je vedení závěrečných prací studentů prezenční i kombinované formy studia. Vykázáno je 129 bakalářských a 95 diplomových prací. Témata vedených a oponentovaných závěrečných prací se týkají zejména problematiky poruch chování.

Mgr. et Mgr. Karel Červenka, Ph.D., je jmenovaný jako člen komise pro státní závěrečné zkoušky bakalářských i magisterských studijních programů ve studijním programu Speciální pedagogika (etopedie).

Součástí jeho pedagogické práce je též publikování pedagogických textů

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Speciální pedagogika.

Hodnocení habilitační práce uchazeče

Výzkumná monografie *Sud, který nemá dno? Potřeby dětí s poruchami chování očima výchovných profesionálů*, předložená jako habilitační práce, ve shodě se všemi oponenty (prof. Valenta, doc. Franiok, doc. Pančocha), svým rozsahem patří k publikacím, ve kterých je téma pojednáno odborně vyčerpávajícím způsobem. Teoretická východiska jsou na úrovni současného poznání a reflektují vývojová hlediska dotčených oborů – speciální pedagogiky (etopedie), sociologie a psychologie. Téma je aktuální, o čemž svědčí řada dotazů a podnětů oponentů. Cílem výzkumné monografie bylo představit přístup výchovných profesionálů, který je využitelný

v rámci inkluzivní intervence, do situace dětí s poruchami emocí a chování a dále prezentovat potřeby těchto dětí. Cílem výzkumu bylo identifikovat odlišnosti dítěte, formulovat edukační potřeby a navrhnout intervenci. Výsledky prezentované ve výzkumné monografii přispívají k širšímu pojetí etopedické problematiky, teorie i praxe, která prochází transformací.

Způsob prezentování dosažených výsledků, jejich interpretace a formulování závěrů avizují osobní vzhled a přínos autora do zkoumané problematiky a k možnostem jejího řešení.

Závěr: Úroveň habilitační práce uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na habilitační práce v oboru Speciální pedagogika.

Výsledek tajného hlasování komise

Počet členů komise	5
Počet odevzdaných hlasů	5
z toho	
kladných	5
záporných	0
neplatných	0

Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké / umělecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce uchazeče předkládá komise Vědecké radě Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity návrh

jmenovat uchazeče docentem v oboru Speciální pedagogika.

na zastavení řízení.

Brno dne 18. února 2020

prof. PhDr. Marie VÍTKOVÁ, CSc.
podpis

prof. PaedDr. Iva STUHLÍKOVÁ, CSc.
podpis

doc. Mgr. Kateřina VITÁSKOVÁ, Ph.D.
podpis

doc. PhDr. Albín ŠKOVIERA, Ph.D.
podpis

prof. PaedDr. Vladimír LABÁTH, Ph.D.
podpis